

## Leren door te luisteren - naar jezelf, naar anderen, naar God

*"Voorwaar, Ik zeg u: Alles wat u op de aarde bindt, zal in de hemel gebonden zijn; en alles wat u op de aarde ontbindt, zal in de hemel ontbonden zijn. Verder zeg Ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden."* (Matteus 18:18-20, HSV)

Dit tekstgedeelte heb ik de afgelopen jaren vast wel een aantal keren gebruikt om iets te zeggen over gebed. Het is dan ook een tekst met prachtig onderwijs over het gezamenlijke gebed. Vers 20 is dan het meest geciteerd: Jezus die bij ons is als we als gelovigen bij elkaar komen. Dat is in veel kerken tot een standaard opening geworden: Wij zijn hier bijeen in de wonderbare Naam van onze Here Jezus Christus. En dat is ook zo. We zijn niet zomaar als mensen bij elkaar. Samen met Hem wordt het in geestelijke zin een bijzondere bijeenkomst.

En dan gaat het in dit tekstgedeelte over eenstemmig verlangen. Dan denken we aan gebedsverhoring. Wel belangrijk dus dat we eensgezind zijn in wat we bidden - en dus eensgezind in het samenzijn met Jezus daarbij. Het is dan belangrijk dat we weten wat God wil - wat Hij verlangt. Dat veronderstelt dus openbaring - dat God iets aan ons bekend maakt. En tenslotte zegt dit tekstgedeelte iets heel merkwaardigs over een gezagspositie die wij hebben - dat wij als het ware de hemel vertegenwoordigen op aarde.

### Hoe doen wij samen wat God wil?

God bepaalde me bij dit tekstgedeelte onlangs nadat ik in een vergadering was geweest van leiders. Dan moeten beslissingen worden genomen - en dan willen we ook graag tot een conclusie komen waarvan we weten dat God daar blij mee is. En dat is niet gemakkelijk. Meestal is er in dat soort besprekingen een veelheid van meningen en inzichten. Niet altijd hoeft dat te leiden tot ruzie of onenigheid, maar echt volledige eenheid van visie en verlangen is er dan ook niet. Dan zijn we doorgaans al blij dat we tot een compromis komen - en dat we toch tot iets komen waar consensus over is en waar niemand echt tegen is. Toen ik na zo'n vergadering dit gedeelte las, besloot ik nog eens goed naar de context te kijken. En toen ontdekte ik dat het in de context van Matteus 18 helemaal niet gaat over gebed. Het gaat over hoe de volgelingen van Jezus tot een eenheid kunnen worden en gezamenlijk besluiten kunnen nemen op de manier die God bedoelt - en dan vooral als het gaat om hele lastige situaties. Het zegt natuurlijk ook iets tegen ons persoonlijk - wanneer we graag Gods leiding in ons leven willen ervaren - maar het gaat hier vooral om gelovigen tezamen.

Dit tekstgedeelte is om twee redenen heel bijzonder. In de eerste plaats omdat Jezus hier iets lijkt te onderwijzen over zijn graf heen. Hij zegt iets over zijn volgelingen tezamen alsof Hij er zelf niet meer is. Wij vinden het gewoon als we lezen dat Jezus zegt dat we in zijn Naam bijeen kunnen zijn en dat Hij dan bij ons is. Maar voor zijn leerlingen toen moet het toch vreemd geklonken hebben. Jezus was immers steeds bij hen. Hoezo in Jezus' Naam bij elkaar komen en dat Hij er dan pas bij zou zijn. Dit is vast ook zo'n tekst die ze pas hebben begrepen nadat Jezus was gestorven, opgestaan en naar de hemel gegaan - en nadat ze van Jezus de Heilige Geest hadden ontvangen. Toen hebben ze terug gedacht aan deze kernachtige uitspraken van Jezus. Hij was er niet meer, maar op die manier kon Hij toch bij hen zijn. En dan konden ze toch samen met Hem komen tot eenstemmigheid over wat de bedoeling was. Ze ontdekten daarbij hoe God sprak door de Heilige Geest en door het geschreven Woord van God - en natuurlijk vooral de woorden van Jezus Zelf.

De tweede reden waarom dit zo'n bijzonder tekstgedeelte is, is vanwege die context van Matteus 18. In dit hoofdstuk gaat het steeds over problemen in de onderlinge relaties van de volgelingen van Jezus. Het gaat bijvoorbeeld allereerst over eerzucht en onderlinge competitie. Daarna gaat het over gedrag waardoor anderen in verleiding worden gebracht en zo in zonde vallen. Je weet wel van die molensteen om je nek als je een kleintje in verleiding brengt. En daarna gaat het over anderen verwaarlozen die dreigen af te dwalen. Je weet wel van die herder die zich in een kudde van 100 heel in het bijzonder richt op dat ene schaap dat van de kudde is afgedwaald. Wij denken

daarbij vaak aan een zielig klein schaapje dat per ongeluk de weg is kwijt geraakt. Nee, in aansluiting op het gedeelte ervoor gaat het over iemand die op het verkeerde pad geraakt of dreigt te geraken en daardoor niet meer een volgeling van Jezus is of wil zijn. En vervolgens gaat het in Matteus 18 over volgelingen van Jezus die onderling ruzie hebben of waarbij de één heeft gezondigd tegen de ander of iemand heeft een verwijt ten opzichte van een ander. En tot slot staat er in dit hoofdstuk ook nog de vraag van Petrus hoe vaak je iemand anders moet vergeven - of zeven keer misschien wel genoeg is. Het gaat dus steeds over lastige situaties tussen twee of meer volgelingen van Jezus.

Nou, dan is het bijzonder dat in die context Jezus opeens spreekt over de gelovigen die geroepen zijn tot een geestelijke gezagspositie op aarde vanuit hun verbinding met de hemel. Dat zou je toch aan zo'n club mensen met voortdurende onderlinge problemen niet toevertrouwen? En dan spreekt Jezus vervolgens over de onderlinge eensgezindheid en dat je van daaruit heel veel, zo niet bijna alles van God mag verwachten. Nou, met die onderlinge eensgezindheid lijkt het in Matteus 18 niet zo best. En dat is toch ook onze ervaring als het gaat om de kerk van Jezus Christus? Dat is toch merkwaardig. Het hele gedeelte gaat over gelovigen die er een potje van maken. En dan zegt Jezus plompverloren tussendoor: jullie brengen de hemel op aarde in grote eensgezindheid en ik ben daar op een hemelse manier helemaal bij! Dus Hij zegt: jullie maken er een potje van en tegelijk zegt Hij: jullie zijn mijn compagnons in een hemelse missie! Snappen jullie dit? Waarom doet Jezus dit zo?

### **Hoe vertegenwoordigen wij de hemel op aarde?**

Zoals jullie wel weten, sprak Jezus in al zijn onderwijs het meest over het Koninkrijk van God. Daar begint Matteus 18 ook mee: *"Op dat moment kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden: Wie is toch de belangrijkste in het Koninkrijk der hemelen? En Jezus riep een kind bij Zich en zette dat in hun midden. En Hij zei: Voorwaar, Ik zeg u: Als u zich niet verandert en wordt als de kinderen, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan."* (Mt 18:1-3, HSV) Het lijkt er op dat ze hierover discussie hadden gehad en nu bij Jezus kwamen om dat met Hem te bespreken. Onmiddellijk maakt Jezus duidelijk dat de dingen in Zijn Koninkrijk heel anders gaan dan in de volwassen-mensen wereld, die zij kenden.

Jezus wilde dat zijn leerlingen zouden leren hoe zij het Koninkrijk van God mochten vertegenwoordigen. Hij leerde hen dat dit Koninkrijk ten volle in de toekomst lag - maar ook dat het heel nabij was en dat het langzaam van heel klein tot heel groot zou worden (het mosterdzaadje) - maar dat het er ook nu al was in hun midden, wanneer zij samen met Hem waren. Dus wat Jezus zegt in Mt 18:20 is ten diepste een beschrijving van het Koninkrijk van God - het Koninkrijk van de hemel. Dat is daar waar gelovigen - volgelingen van Jezus - bij elkaar zijn in een geestelijke verbondenheid met Jezus. Is dat nu voor ons het geval? Zijn wij op die manier nu een deel van het koninkrijk van God? Is Hij in ons midden? En kan Hij heerschappij uitoefenen op aarde door ons heen - in het hier en nu?

Wanneer dat gebeurt is er sprake van die geestelijke autoriteit, zoals Jezus benoemt in vers 18. Wat wij besluiten op aarde is dan in directe harmonie met de hemel. De hemel bevestigt dat wat wij besluiten, dat wat wij bidden, dat wat wij belijden, dat wat wij doen en ondernemen. Waarom? Omdat we dat doen samen met Jezus. Jezus wilde dat zijn leerling-volgelingen - vooral die twaalf mannen - zouden leren om met dat geestelijke gezag in het leven te staan. En dat is naar mijn overtuiging ook wat Jezus bedoelt voor ons!

### **Maar waarom is het dan voor ons in de praktijk vaak zo lastig?**

Terug naar mijn vraag: Hoe kan het toch dat Jezus hier spreekt over die grote en belangrijke roeping die wij hebben als kinderen van God - als volgelingen van Jezus, terwijl het dan tegelijk gaat over gelovigen die in de verste verte niet aan deze roeping lijken te kunnen voldoen? Wij als Christenen bakken er doorgaans ook maar weinig van. Dan ben ik wel eens beschroomd om over die hoge roeping te spreken. Je zou ook verwachten dat Jezus deze hoge roeping zou benoemen met de nodige peptalk daar omheen. Daarbij past toch niet om een zo realistisch beeld te schetsen

van hun gebrekkigheden. Het is een beetje als een voetbaltrainer die na een slechte eerste helft in de pauze zegt: jullie gaan winnen - jullie zijn een compacte eenheid - en jullie doen het als het ware samen met mij - ik sta straks denkbeeldig met jullie op het veld. En vervolgens een hele opsomming geeft van al hun tekortkomingen en gebreken in de eerste helft.

De laatste dagen heb ik daar mogelijk wat licht op ontvangen - in ieder geval voor mezelf. Het is alsof God duidelijk wil maken dat Hij wil dat wij de dingen op Zijn manier doen en niet op onze eigen manier. Als Hij ons het op onze eigen menselijke manier laat doen, dan wordt het een puinhoop. Dan gaat het ook niet werken, ook niet als we het met de beste intenties doen en op de meest verstandige manier. Waarom is dat? Omdat er ook sprake is van een geestelijke tegenstander - de tegenwerker van Gods Koninkrijk. Daarover spreekt Jezus heel vaak. Jezus heeft het meer dan in alle ander bijbelboeken over de duivel, over de hel, over demonen. Het is alsof de demonische wereld zich samenbalde tegen Jezus en zijn boodschap van het Koninkrijk van God - Gods koningschap vanuit de hemel.

Wij kennen ook de woorden van Paulus in Efeze 6, waar het gaat over een geestelijke strijd en de geestelijke wapenrusting. Paulus zegt daar: *"Verder, mijn broeders, word gesterkt in de Heere en in de sterkte van Zijn macht. Bekleed u met de hele wapenrusting van God, opdat u stand kunt houden tegen de listige verleidingen van de duivel. Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van de duisternis van dit tijdperk, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten. Neem daarom de hele wapenrusting van God aan, opdat u weerstand kunt bieden op de dag van het kwaad, en na alles gedaan te hebben, stand kunt houden."* (Ef 6:10-13, HSV)

Als wij de dingen op de menselijke manier doen, dan staan we niet sterk - dan staan we krachteloos en kwetsbaar. Er is een vijandige dimensie in de onzichtbare geestelijke wereld. En deze vijand is vooral extreem bedreven om ons op slinkse wijze op het verkeerde pad te brengen en vooral ook om de onderlinge relaties te verstoren. De duivel doet dat natuurlijk in alle menselijke situaties - maar hij richt zijn pijlen vooral op de gelovigen - zij die bij Jezus horen - en vooral wanneer zij er op uit zijn om iets van het koninkrijk van God - iets van dat hemelse koninkrijk op aarde te brengen.

Het tweede wat ik begreep is dit. Vanuit de geestelijke wereld van God sterkt Hij ons in ons binnenste, en bindt Hij ons samen. En in die verbondenheid met Hem en met elkaar maakt Hij zijn wil bekend. Daar is openbaring. Daar deelt God zijn hart met ons. De duivel doet de dingen op slinkse wijze. Hij dringt zich aan ons op zonder dat we het door hebben. God doet dat niet. Hij wacht totdat wij bij Hem komen - de eenheid zoeken met Hem - ons oor te luisteren leggen naar wat Hij bedoelt - ons hart richten op Zijn hart om te ontdekken wat Hij belangrijk vindt en waar Zijn hart naar uit gaat. Als we dat samen doen, dan groeit er een bijzondere eensgezindheid - een eenheid van hart - een eenheid van verlangen. En dan kunnen we bidden met gezag - dan kunnen we beslissingen nemen met grote vrijmoedigheid en in de zekerheid dat we op Gods weg zijn en dat Hij dat zal bevestigen vanuit de hemel.

Heb jij dat wel eens meegemaakt? Zo'n geestelijke eensgezindheid - en de merkbare aanwezigheid van God Zelf - en de stellige beleving dat je samen met anderen Gods werk aan het doen bent - dat Hij daar Zelf zijn medewerking aan verleent - dat het ten diepste zijn idee is - maar dat je het toch ook ervaart als iets van je zelf samen met anderen? Ik heb dat diverse malen meegemaakt en dat is zo bijzonder - dat is de hemel op aarde!

In de brief van Paulus aan de Efeziërs geeft hij twee indringende opdrachten: Weersta de duivel en: Word vervuld met de Heilige Geest! Dat past precies bij het onderwijs van Jezus in Matteus 18. Dat zijn die twee kanten van de onzichtbare geestelijke wereld.

Dus wanneer we samen besluiten moeten nemen - bijvoorbeeld als je met anderen verantwoordelijk bent voor een deel van Gods Gemeente - dan is het belangrijk om je twee dingen te realiseren. Ten eerste, dat er een vijandige geestelijke wereld is die veel slimmer is dan jij en jullie samen. En ten tweede, dat er de geestelijke wereld van God is die veel sterker is dan die

vijandige wereld - en die zich wil openbaren - en die in jou woont en in jullie midden is - die jou en jullie kracht geeft - die jullie samen eensgezind maakt - en die jullie maakt tot een groep mensen die de hemel op aarde vertegenwoordigt - die iets van de hemel mag laten doorbreken op aarde.

### **Wij doen het op Gods manier en samen met Hem.**

Als je je dat realiseert, dan weet je dat je twee dingen moet vermijden. Ten eerste, moeten we vermijden om op een menselijke manier besluiten te nemen. Dat betekent doorgaans dat we er vanuit gaan dat een optelsom van menselijke meningen en menselijke wijsheid en inzichten zal leiden tot dat wat God bedoelt. Nee, je maakt je klein en afhankelijk van God in het besef dat wij als gebrekkige mensen in dat geestelijke geweld tot niets goeds zullen komen. We brengen vast wel iets tot stand, maar het is niet wat God bedoelt.

Maar dan is er ook die andere kant: Je wordt door God Zelf groot gemaakt en krachtig om Hem te vertegenwoordigen op aarde. Het is opmerkelijk hoeveel vertrouwen God geeft aan mensen die er doorgaans zo'n potje van maken. Hij wil zijn werk met jou doen! Hij wil zijn missie door middel van ons samen realiseren. Hij wacht op ons. Hij wil het samen met ons doen. Hij wil graag spreken. Hij is een God van openbaring. Hij wil ons alles geven wat we nodig hebben.

Geleid worden door God is de sleutel voor het discipelschap dat God bedoelt. Dat gebeurt door die innerlijke stem van de Heilige Geest die je samen met anderen mag ervaren en ontdekken. Maar dat gebeurt ook door het onderwijs van Gods Woord heel praktisch te maken en dan vooral de woorden van Jezus na te volgen. Daarom staat het in de Bijbel.

*Jezus zegt: "Daarom, ieder die deze woorden van Mij hoort en ze doet, die zal Ik vergelijken met een verstandig man, die zijn huis op de rots gebouwd heeft; en de slagregen viel neer en de waterstromen kwamen en de winden waaiden en stortten zich op dat huis, maar het stortte niet in, want het was op de rots gefundeerd."* (Matteus 7:24-25, HSV) Op de rots bouwen betekent dus doen wat Jezus zegt.

Ik heb al jaren een bandje om mijn rechterpols met de letters WWJD. Dat betekent What Would Jesus Do. Het is opmerkelijk dat als we ons die vraag stellen, dat we dan bijna onmiddellijk weten wat Hij zou doen. Probeer het maar eens. Het is dan echt niet altijd nodig om eerst in een hele serie bidstonden profetische openbaringen te ontvangen of om eerst heel diepgaande de Bijbel daarover te bestuderen. Die dingen moet je natuurlijk zeker doen. Maar als wij naar Jezus komen met de vraag: Wat zou U doen, Heer, in deze situatie? Dan komt Hij meteen naar ons toe en helpt Hij ons om het juiste besluit te nemen. En, let op, het gaat in deze versen om het doen van Gods wil en het nemen van de juiste beslissingen in zeer heftige en stormachtige omstandigheden!

### **Beter gaan luisteren naar mezelf, naar elkaar, en naar God**

Tot slot weer terug naar Matteus 18:18-20. Het gaat daar vooral om hoe wij dat samen mogen doen. Samen vanuit gebed besluiten nemen. Samen leren om Gods stem te verstaan. Profetisch gevoelig worden, jazeker. Maar ook gewoon heel nuchter steeds die vraag stellen: Wat bedoelt U? Wat zegt U? Wat vraagt U van mij?

Daarom was ik de afgelopen twee jaar zo blij met de huddel-groepen waar ik deel van was. Het gesprek dat we daar leerden te voeren was er vooral op gericht om te luisteren. En dat is niet gemakkelijk. In het Immanuel Nieuws deelde ik dat plaatje van hoe mensen vaak met elkaar in gesprek zijn. We willen graag zeggen wat we vinden en vinden het belangrijk dat anderen naar ons luisteren. Als iedereen z'n zegje heeft gedaan, dan vinden we dat het een goed gesprek is geweest. Maar zelf luisteren is veel lastiger - juist ook in een groepsgesprek. In de huddelgroepen leerden we van elkaar om dat beter te doen.

Ik heb voor het nagesprek een paar vragen opgesteld:

- Wanneer heb jij voor het laatst duidelijk geweten wat God wilde?
- Heb jij wel eens ervaren dat een diep verlangen van God kwam?

- Heb jij wel eens gemerkt dat God iets van jou vroeg?
- En wat heb je toen met het bovenstaande gedaan?

In de huddel-groepen zal één persoon beginnen op deze vragen reageren - of op één van deze vragen. In plaats van dat meteen iemand anders dat overpakt, nemen we even de tijd om die eerste persoon nog wat verder te bevragen. Hoe was dat dan? Hoe merkte je dat? Wat merkte je toen? Wat deed dat met je? En heel belangrijk die vraag: Wat denk je dat God nu tegen je wil zeggen? En als het gepast is, ook de vraag: Wat ga je daar nu mee doen? Wat denk je dat God nu van je vraagt? Dat is spannend, want dan wordt het heel concreet. En in een volgende keer kwamen we daar dan ook op terug: Heb je er wat mee gedaan? En hoe was dat? Het effect was dat het ontdekken van nieuwe waarheden steeds direct verbonden bleef met de praktijk van ons leven. En dat is precies wat Jezus bedoelt.

Ik merkte dat ik in de huddel-groepen vooral leerde om beter te luisteren. In feite leerde ik om ook beter te luisteren naar mezelf. Wat gebeurt er in mijn hart? Wat voel ik nu? Waar worstel ik mee? Wat vind ik lastig? Wat vind ik belangrijk? Natuurlijk gaat het om wat God wil en wat Hij belangrijk vindt. Maar we plaatsen dat vaak veel te veel buiten onszelf. Hij wil dat zijn verlangen ons verlangen wordt. Dat is wat Jezus bedoelt met dat 'eenparige verlangen' wat God gaat bevestigen. Dat doet Hij, omdat het ook zijn verlangen is. God geeft geen commando's - Hij deelt zijn hart met ons - Hij wil dat we het samen met Hem willen en doen. Daarom onderwees Jezus zijn leerlingen in de vorm van een kleine groep.

En tot slot merkte ik dat ik beter leerde om naar anderen te luisteren. We werden aangemoedigd om tijdens het luisteren naar een ander op zo'n manier vragen te stellen dat het de ander hielp om beter te weten wat er in zijn of haar hart leefde en wat God voor hem of haar bedoelde. Dat is best lastig. Ik merkte dat ik steeds vragen stelde vanuit mijn eigen mening of vanuit mijn eigen gedachten en veronderstellingen. Ik ging steeds meer biddend luisteren: Heer, wat bedoelt u voor deze persoon - wat wilt U zeggen? En dat is zo leuk, want het leidt soms ook tot mooie profetische indrukken voor die ander.

Dus het was uiteindelijk vooral een leerproces van beter leren luisteren. En daar had ik heel wat te leren! Ik heb vooral geleerd om te zenden - te preken - te onderwijzen. En dat kan ik best redelijk goed. Maar luisteren is een veel grotere kunst. Als we leren om een betere antenne te krijgen voor ons eigen hart en voor het hart van de ander - dan krijgen we ook een betere antenne voor het hart van God - en dan gaan we ook leren om dat samen steeds beter te doen. En dat is precies waar Jezus op doelt met de woorden van Matteus 18:18-20 in de merkwaardige context van gelovigen die daar enorm mee worstelen en daar nog heel veel in te leren hadden.

Zullen wij ook die uitdaging aangaan. Nu en straks in de kleine groepen kunnen we zeggen: Wij zijn hier bijeen in de Naam van Jezus. We nodigen U uit om bij ons te zijn. Bind ons maar samen. Heer, onderwijs ons en wijs ons de weg die we samen met U mogen gaan.